

Mogen, moeten, kunnen

Wettelijke kaders voor de verpleegkundig specialist

De Registratiecommissie Specialismen Verpleegkunde (RSV) krijgt regelmatig vragen van verpleegkundig specialisten over de wettelijke kaders van het beroep en van de beroepsuitoefening. In dit artikel geeft Bas Vogel, de secretaris van de RSV, antwoord op de belangrijkste en meest gestelde vragen.

Wat is het Verpleegkundig Specialisten Register?

Het Verpleegkundig Specialisten Register is de verzamelnaam voor vijf registers. Elk register is verbonden aan een wettelijk erkend specialisme. Er zijn vier somatische specialismen: preventieve zorg, acute zorg, intensieve zorg en chronische zorg. En er is één specialisme geestelijke gezondheidszorg. Om als verpleegkundig specialist te mogen werken, is registratie in ten minste één van de vijf registers vereist.

Wat is de basis voor het Verpleegkundig Specialisten Register?

Het Verpleegkundig Specialisten Register is gebaseerd op artikel 14 van de Wet BIG. Dit artikel zegt dat een representatieve vereniging van een artikel-3-beroep (arts, verloskundige, fysiotherapeut, verpleegkundige et cetera) een register kan aanleggen van beroepsbeoefenaren met een bijzondere deskundigheid en hier een specialistentitel aan kan verbinden. De Minister van VWS zal deze titel - onder bepaalde voorwaarden – wettelijk erkennen.

Op grond van dit artikel en alle hieraan verbonden bepalingen worden sinds 2009 verpleegkundig specialisten wettelijk geregistreerd.

Wat maakt iemand tot verpleegkundig specialist?

Alleen registratie in het Verpleegkundig Specialisten Register maakt iemand tot verpleegkundig specialist. Wie hierin staat geregistreerd, is bevoegd om de wettelijk beschermde beroepstitel verpleegkundig specialist te voeren en de voorbehouden handelingen te verrichten die de wetgever

aan het specialisme heeft verbonden. Het omgekeerde is ook waar: wie niet in het Verpleegkundig Specialisten Register staat geregistreerd, is niet bevoegd de beroepstitel te voeren, en mag ook de voorbehouden handelingen van het specialisme niet verrichten.

Hoe zit het met de titels van een verpleegkundig specialist?

We onderscheiden beroepstitels en opleidingstitels. De formele beroepstitel van een verpleegkundig specialist is altijd inclusief het specialisme. Bijvoorbeeld: Verpleegkundig specialist preventieve zorg bij somatische aandoeningen. In officiële gevallen zul je als beroepsbeoefenaar steeds je formele, volledige beroepstitel moeten gebruiken.

Bij informele contacten is de volledige beroepstitel door zijn lengte onhandig in het gebruik. Daarom noemen de meeste specialisten zich in hun werk eenvoudigweg 'verpleegkundig specialist'. Soms voegen ze hier de naam van hun 'expertisegebied' aan toe, zoals 'verpleegkundig specialist oncologie'. Maar dat laatste is dus niet de formele beroepstitel.

Naast de beroepstitel bestaat ook de opleidingstitel. De opleidingstitel is verbonden aan de opleiding die iemand heeft afgerond. Alle personen die tegenwoordig de MANP-opleiding afronden, krijgen de opleidingstitel Master of Science (MSc). De opleidingstitel mag je - na het behalen van je getuigschrift – altijd blijven voeren, ongeacht of je geregistreerd bent in het Verpleegkundig Specialisten Register

Mag ik me nog verpleegkundig specialist noemen als mijn registratie is verlopen?

Nee. Wanneer je registratie in het Verpleegkundig Specialisten Register is verlopen of tussentijds wordt doorgehaald, *ben* je niet langer verpleegkundig specialist en mag je jezelf ook niet langer zo noemen. Je mag wel 'verpleegkundig specialist niet-praktiserend' achter je naam zetten, mits je dit volledig uitschrijft (dus niet afkort). Hierbij gebruik je niet langer de aanduiding van het specialisme waarin je ooit stond geregistreerd.

Voor het gebruik van de toevoeging 'verpleegkundig specialist niet-praktiserend' geldt de voorwaarde dat je registratie niet is doorgehaald vanwege een strafrechtelijke uitspraak.

Staat een verpleegkundig specialist ook geregistreerd in het BIG-register?

Nee en ja. De wettelijke registratie van de verpleegkundig specialist vindt plaats in het Verpleegkundig Specialisten Register op grond van artikel 14 van de Wet BIG. Dit wordt vervolgens doorgegeven aan het BIG-register, dat je beroepstitel vermeldt bij je publieke registratiegegevens als basisverpleegkundige.

Moet een VS zich ook als verpleegkundige herregistreren in het BIG-register?

Nee, dat is niet nodig. Zolang je in het Verpleegkundig Specialisten Register staat geregistreerd (artikel 14), voldoe je automatisch aan de herregistratie-eis voor verpleegkundige (artikel 3). De eisen voor herregistratie als verpleegkundig specialist zijn immers zwaarder dan voor herregistratie als verpleegkundige. Bovendien 'weet' het BIG-register dat je als VS staat geregistreerd, omdat dit aan hen is doorgegeven na je registratie in het VSR. Je ontvangt van hen dan ook géén oproep om je te herregistreren als verpleegkundige op grond van artikel 3.

Blijf ik wel verpleegkundige wanneer ik mijn registratie als VS verlies?

Daarover beslist het BIG-register. Wanneer je registratie als VS is doorgehaald in het Verpleegkundig Specialisten Register, krijgt het BIG-register hiervan direct bericht. De vermelding van je specialisme bij je publieke verpleegkundige registratiegegevens wordt vervolgens door hen verwijderd. Ook zullen ze aan je vragen of je aan kunt tonen dat je voldoet aan de herregistratie-eisen van het BIG-register. Het gaat dan om de eisen op grond van artikel 3. Wanneer je dit aan kunt tonen, dan blijft je registratie als verpleegkundige van kracht.

Kun je ook VS worden als je geen verpleegkundige bent?

Nee, dat is niet mogelijk. Als verpleegkundig specialist ben je werkzaam binnen een specialisme van het verpleegkundig beroep. Daarom moet je altijd eerst verpleegkundige zijn voordat je verpleegkundig specialist kunt worden.

Ben je als verpleegkundig specialist ook nog een verpleegkundige?

Jazeker. Een verpleegkundig specialist is een verpleegkundige die op grond van bijzondere competenties staat ingeschreven in het Verpleegkundig Specialisten Register. En net zoals een medisch specialist altijd een arts blijft, zal je als verpleegkundig specialist altijd onderdeel blijven uitmaken van de verpleegkundige beroepsgroep.

Moet een VS ook in het Kwaliteitsregister V&V blijven staan?

Nee. Het Kwaliteitsregister V&V is bedoeld voor verpleegkundigen die uitsluitend op basis van artikel 3 staan geregistreerd in het BIG-register, of voor verzorgenden. Door registratie in het Kwaliteitsregister tonen deze professionals aan dat ze hun deskundigheid onderhouden volgens de normen van de beroepsgroep. Registratie in het Kwaliteitsregister is niet wettelijk verplicht. Als VS sta je geregistreerd in het Verpleegkundig Specialisten Register. Aan die wettelijke registratie is een digitaal portfolio verbonden waarmee je laat zien in welke mate je aan de herregistratie-eisen voldoet. Omdat de eisen voor herregistratie in het Verpleegkundig Specialisten Register zwaarder zijn dan in het Kwaliteitsregister V&V, is een dubbele registratie voor verpleegkundig specialisten niet zinvol.

Kan een VS ook geregistreerd staan in twee specialismen?

Ja, dat kan. Het betekent wel dat je na vijf jaar moet voldoen aan de herregistratie-eisen van beide specialismen en dat je hiervoor twee portfolio's onderhoudt. Sommige herregistratie-eisen zijn niet gebonden aan een specialisme. Dat betekent dat je die onderdelen niet 'dubbel' hoeft te behalen. Maar voor het merendeel van de herregistratie-eisen geldt dat je voor beide specialismen een afzonderlijke bewijslast moet aanleveren.

Hoe zat het ook alweer met bevoegd en bekwaam?

Bevoegdheid is de wettelijke toestemming die je hebt om iets te doen. Als verpleegkundig specialist ben je bevoegd om – onder bepaalde voorwaarden – voorbehouden handelingen te verrichten en geneesmiddelen voor te schrijven. Je bevoegdheden vloeien voort uit je wettelijke registratie als verpleegkundig specialist en zijn vastgelegd in het 'Tijdelijk besluit zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten', ook wel het 'experimenteerartikel' genoemd.

Bekwaamheid is het vermogen om een handeling op de juiste wijze uit te voeren. De Wet BIG gaat ervan uit dat een individuele beroepsbeoefenaar die bevoegd is om een handeling te verrichten, zelf moet beoordelen of hij ook bekwaam is om die handeling te verrichten. Wanneer iemand van zichzelf meent dat hij niet bekwaam is, mag hij een handeling niet uitvoeren, ook al is hij bij wet bevoegd. Want onbekwaam maakt onbevoegd.

Ben ik bevoegd om buiten mijn specialisme geneesmiddelen voor te schrijven?

Nee, op het moment waarop dit artikel is geschreven (maart 2017) nog niet. Het 'Tijdelijk besluit zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten', ook wel het experimenteerartikel genoemd, is nu nog van kracht. Dit experimenteerartikel beperkt je voorschrijfbevoegdheid niet alleen tot het specialisme waarin je staat geregistreerd, maar ook tot het 'beroepsdeel' waarbinnen je werkzaam bent. En daarbinnen moet het ook nog tot jouw reguliere uitvoeringspraktijk behoren.

Gaat dit veranderen in de nieuwe wet?

Vermoedelijk wel. In de nieuwe wetsvoorstellen lijkt de bevoegdheid wat minder specifiek te worden gedefinieerd. Dat zou wat meer ruimte bieden aan de VS om op basis van de eigen bekwaamheid wat breder te gaan voorschrijven.

Of dit echt zo uitpakt, weten we pas wanneer de definitieve wet van kracht wordt.

Wanneer wordt de nieuwe wet van kracht?

Dat is nog niet zeker. We verwachten in de tweede helft van 2017. Wanneer hier meer over bekend is, zal ik samen met twee verpleegkundig specialisten hierover een artikel publiceren in Dé Verpleegkundig Specialist.

Verder lezen:

- Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg, geldend van 01-08-2016 t/m heden <http://wetten.overheid.nl/BWBR0006251/2016-08-01>
- Tijdelijk besluit zelfstandige bevoegdheid verpleegkundig specialisten, geldend van 01-01-2012 t/m heden <http://wetten.overheid.nl/BWBR0030980/2012-01-01>
- Website Verpleegkundig Specialisten Register <http://vsregister.venvn.nl/>
- Regeling specialismen verpleegkunde <http://vsregister.venvn.nl/Het-register/Regelgeving>
- Website BIG-register <https://www.bigregister.nl/>

Bas Vogel - verpleegkundige niet-praktiserend
secretaris Registratiecommissie Specialismen Verpleegkunde